

ÅRS
BE-
TER
NING
BYGG
OG
BEVAR
2020

SAMMENDRAG 2019

1 DRIFT ADMINISTRASJON

- 1.1 MANDAT
- 1.2 ANSATTE
- 1.3 STYRET
- 1.4 MÅL

2 INFORMASJON NETTSIDE

- 2.1 REDAKSJONELT INNHOLD
- 2.2 TEKNISK PLATTFORM
- 2.3 BYGG OG BEVAR I MEDIA
- 2.4 NØKKELTALL

3 MARKED OG NETTVERK

- 3.1 NETTVERK
- 3.2 FOREDRAG
- 3.3 PODKAST
- 3.4 JURY VERKSTEDBYGG FOLLO
- 3.5 BYGG OG BEVAR-TREFF + PRIS

4 PROSJEKTER

- 4.1 OM HUS OG FOLK - PODKAST
- 4.2 TILSKUDD
- 4.3 BOLIGFESTIVAL

Forsidebilde: Den sjøsamiske gården Elvebakken. Foto: A. Ramstad

SAMMENDRAG 2019

BEVARING - FAGKOMPETANSE - TILGJENGELIGHET

Bygg og Bevar har en spesiell rolle som samarbeidsarena for byggenæring, forvaltning, profesjonelle forvaltere og private forbrukere.

Samarbeidet og lokaliseringen av programmet gir tilgang til bransjeforeninger og mulighet for i en tidlig fase å bli koblet på utviklingsprosesser i næringen. Bygg og Bevar identifiserer markedsbehov og er med på å utvikle løsninger og dele kunnskap om disse.

Arbeidet organisert rundt fire områder: marked, kompetansesamarbeid, informasjon og prosjekter.

Ved å stimulere bedriftene og håndverkerne til kompetanseheving, samt å styrke huseiernes bestillerkompetanse, utvikles markedet for restaurering og bevaring noe som også kommer fredet bygningsmasse til gode.

Satsningsområder for Bygg og Bevar:

- Øke bestillerkompetansen – veilede huseiere/ forvaltere med eiendom bygget før 1950.
- Stimulere til kompetanseutvikling blant bedriftene og håndverkerne innen bygningsvern.
- Samarbeid med bransjeforeningene i byggenæringen.
- Lage møteplasser som: Bygg og Bevartreffet, Boligfestivalen, Bygg Reis Deg m.m.
- Øke bedriftenes synlighet.

Bygg og Bevar er den største nettportalen innen bygningsvernet. Portalen er kjernen i Bygg og Bevar sin virksomhet og det sentrale verktøyet i formidling og dialog med bruker og marked.

Bygg og Bevar skal ha et innhold som speiler behovene i markedet, med formidling av bærekraftige materialvalg og løsninger, energieffektivisering og inspirasjon m.m.

Nettsiden hadde i 2020 over 700 000 besøk og 1 200 000 leste sider.

1 DRIFT

1.1 ORGANISASJON

BYGG OG BEVAR ER ET SAMARBEIDSPROGRAM mellom Klima- og miljødepartementet (KLD) og Byggenæringens Landsforening (BNL).

Bygg og Bevar ble opprettet i 2009. Som en forløper for dette ble det i 2003 utarbeidet en analyse som identifiserte behovet for en samarbeidsarena mellom vern og næring. Dette behovet ble uttrykt i St.meld.nr.16 Leve med Kulturminner som etterlyste tilgang til kvalitetssikret informasjon, veiledning og bedre håndverks-, rådgivnings- og forvaltningskompetanse. Bygg og Bevar etablerte en digital formidlingskanal. Bygg og Bevar er i sin tredje avtaleperiode.

Bygg og Bevar er et unikt samarbeid mellom byggenæringen og kulturminneforvaltningen. Programmet videreføres i ny avtale fra 2021.

ØKONOMI Se eget bilag.

RESULTATMÅLET TIL BYGG OG BEVAR er formulert som følger i mandatet:

Bygg og Bevar skal bidra til å utvikle et stort og sunt marked for restaurering og rehabilitering. For å oppnå denne målsettingen må Bygg og Bevar formidle solid fagkunnskap og regelverk bredt ut i markedet, og stimulere til valg av løsninger og produkter som er i samsvar med bygningenes alder, konstruksjon, materialbruk, stil og lokale egenart.

Bygg og Bevar skal:

- Bidra til å gjøre det enkelt for forbruker å finne kvalifiserte bedrifter.
- Fremme et godt og velfungerende marked for tradisjonsbaserte håndverkstjenester og produkter.
- Være med å utvikle en grønn og bærekraftig byggenæring.
- Bidra til at det er enkelt å ta gode og grønne valg.
- Være et virkemiddel for å redusere byggskader og tap av kulturhistoriske verdier.

1.2 ANSATTE

ANSATTE BYGG OG BEVAR

Redaksjonen har i 2020 bestått av tre ansatte i 100% stilling: Christel Eline Wigen Grøndahl, daglig leder og Olle Christer Stenby, fagsjef bygningsvern. Anette Ramstad har vært journalist. I tillegg har Benedikte F. Heyerdahl vært redaksjonsmedarbeider fra 1. januar til 31. mai.

1.3 STYRINGSGRUPPEN

STYRINGSGRUPPEN I BYGG OG BEVAR 2020 har bestått av:

Linda Veiby, Riksantikvaren - styreleder
Jørgen Leegaard, Byggenæringens Landsforening, nestleder
Heidi Finstad, treindustrien og BNL
Marte Boro, Riksantikvaren
Berit Bakosgjellen, Bygningsvernssenteret Røros museum
Observatør: Hege Skalleberg Gjerde, Klima- og miljødepartementet

Ved utgangen av 2020 er det ikke utnevnt nye styremedlemmer fra departementet. Det er ønsket å invitere DiBK tilbake i styret. ENOVA er også en mulig kandidat til styreverv i Bygg og Bevar.

1.4 MÅL

Målene for 2020 og oppnåelse:

Trafikk - mål: 600 000 besøk - oppnådd: 702 722
Leste sider - mål: 1 mill sider - oppnådd: 1,2 mill
40 omtaler i andre medier - oppnådd: 96
Topp 4 på Googlesøk, våre triggerord:
Linoljemaling nr. 1
Kalkpuss nr 1
Lafing nr. 1/ laftehus nr. 1
Etterisolere nr. 3
Materialkvalitet nr. 1
Bygningsvern nr. 3 og 4

2 INFORMASJON

2.1 REDAKSJONELT INNHOLD

Det krever jevnt vedlikehold av innholdet for at nettsiden skal opprettholde gode søketreff blant annet i Google. Bevisst bruk av søkeord i tekstene og en konstant jakt på praktiske og nyttige vinklinger gjør nettsidens innhold relevant og gjenfinnbart for huseiere og håndverkere.

PRAKTISK INNHOLD

Kjennskap til eldre bygningskonstruksjoner, materialbruk og byggeskikk skal gjøres lett tilgjengelig på portalen. Veiledninger, gode eksempler og inspirasjon fra andres prosjekter skal bidra til lyst til å ta vare på gamle hus - og kunnskap slik at det blir utført på en måte som tar vare på bygningenes kulturminneverdier.

ARTIKLER FRA ANDRE

I 2020 er det innkjøpt faglig innhold, både nye artikler og oppdatering av eksisterende stoff. Vi har også kjøpt inn inspirasjonsartikler og reportasjer fra prosjekter. Det er vår erfaring at denne typen stoff løfter frem de mer praktiske emnene som folk gjerne ikke søker etter.

INSPIRASJON

Inspirasjonsstoffet hos Bygg og Bevar omfatter både artikler, podkaster og film. I tillegg lenker vi til flere blogger som spenner over et vidt spekter av innhold - fra håndverk og materialkunnskap til interiør og arkitektur.

ORDLISTEN samler faguttrykk og forklaringer. Det er i 2020 tilrettelagt for at ordlisten kan inkluderes i artikkelstoffet, ved at fagbegreper kan merkes og ved *mouse over* kommer en forklaringstekst opp. Ordlisten kan inneholde bilder, lenker til artikler eller til forskningsoppgaver.

KALENDEREN samler bygningsvern-Norge på ett sted. Vi legger ut kurs, arrangementer og ledige stillinger.

HER FÅR DU HJELP lister ressurser fra hele landet, veiledere og kontakinformasjon til bygningsvernssentrene, fagmiljøene, utdanningsinstitusjonene og forvaltningen.

NYHETSBRREV sendes ut hver 2. uke til 1640 mottakere.

SOSIALE MEDIER er en viktig kanal for å spre eget og andres innhold. Facebook er vår viktigste kanal. Instagram kryper stadig oppover i engasjement.

FOTOWEB - Vi har i dag 26 403 bilder i arkivet. I tillegg kjøper vi inn bilder fra byråer ved behov.

2.2 TEKNISK PLATTFORM

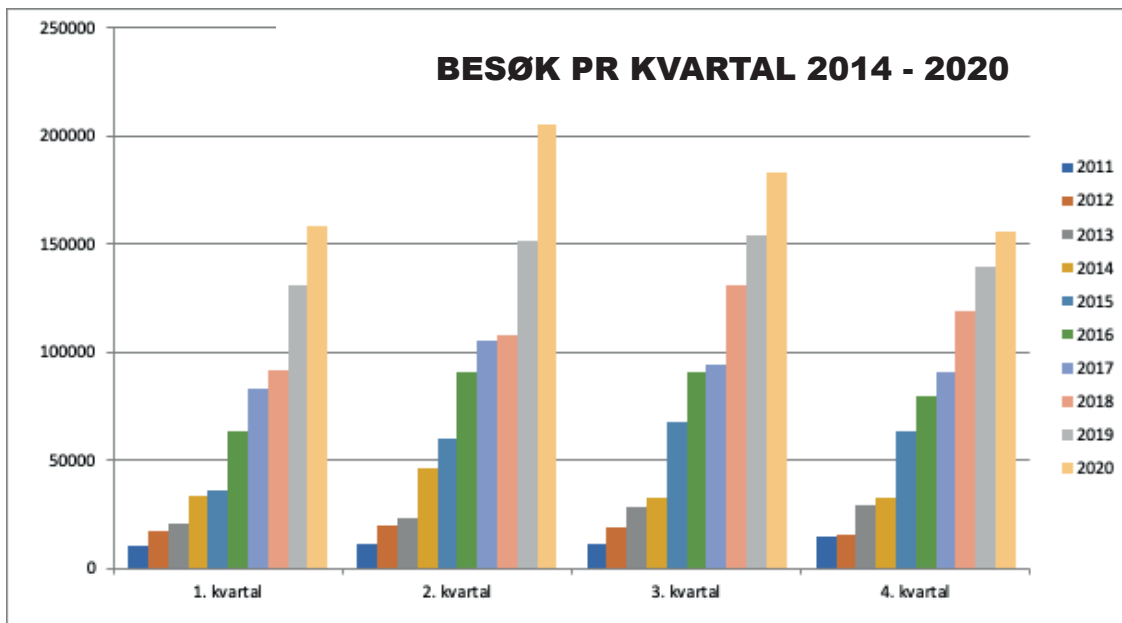
- Teknisk ansvarlig er Kreativ Strek AS på Fagernes
- Publiseringsplattform: Umbraco 7.15.6
- 4 aktive brukerkontoer.
- 64 maler. 3000 publiserte artikler (noder)
- 5 domener. Nyhetsbrev.
- Shared hosting i Norge, ca 500mb brukt diskplass.
- Bilder/ media i Azure Blob Storage i Norge, ca 30gb
- Azure Database i Norge, <2gb

Det ble utlyst konkurranse om ny 5-årsavtale i desember 2020.

2.3 BYGG OG BEVAR I MEDIA

Bygg og Bevar-Prisen fikk også god omtale i fagmedie- ne og i lokalavisene til prisvinneren, Haugesunds Blad.

"Bygg og Bevar" gir 49 500 treff på Google. Vi er nevnt/ brukt som kilde i 43 akademiske rapporter i følge Google Scholar. I 2020 har vi figurert i 48 mediesaker i følge Retriever.

2.4 NØKKELTALL

TRAFIKK

702 722 økter **+ 21,95 %**
 521 789 brukere **+ 23,68 %**
 1 108 536 sider **+ 19,26 %**

1,58 sider lest pr økt **- 2,21 %**
 01:23 min øktvarighet **- 3,22 %**

26,8 % returnerende
 73,2 % nye besøkende

55,99 % Mobil
 38,28 % PC
 5,74 % Nettbrett

FACEBOOK

18,2 K følgere

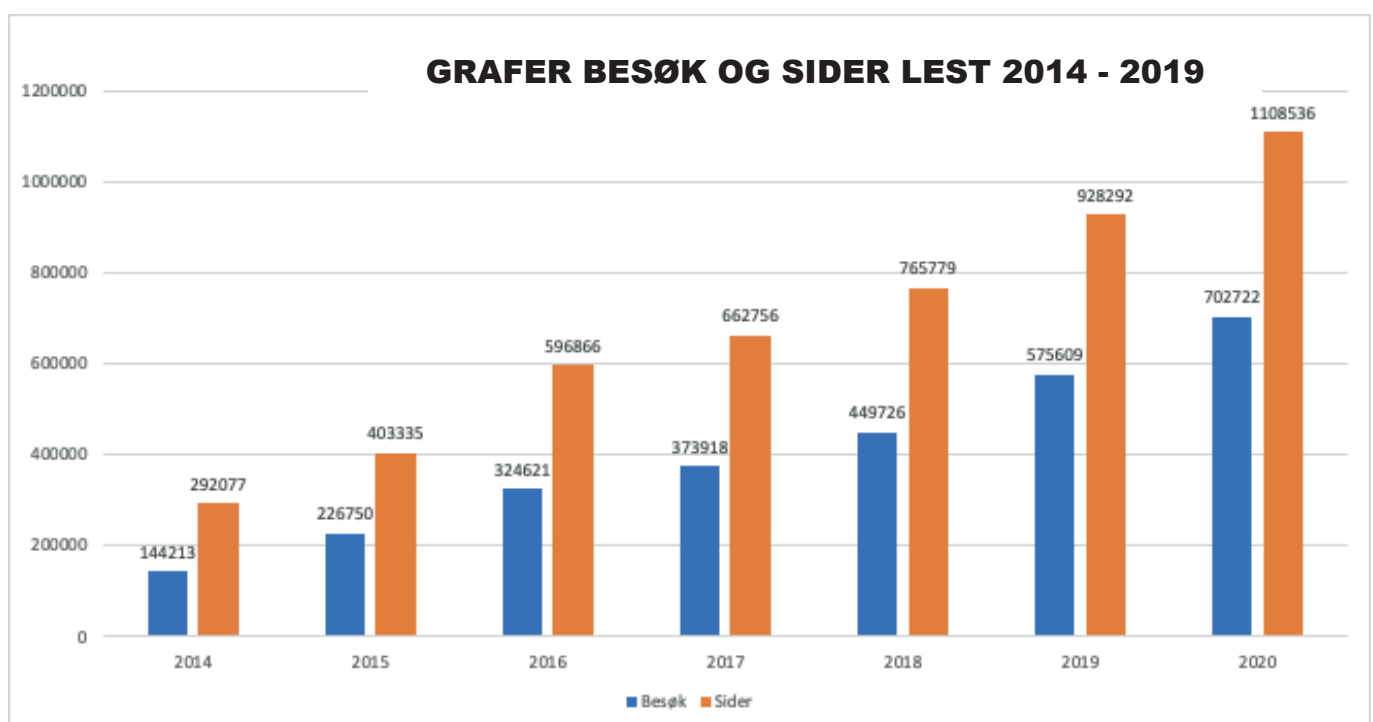
INSAGRAM

3784 følgere
 428 innlegg
 #byggogbevar poster: 16 095

MEST LEST/ tidsbruk i min:sek

- Hovedside 34 669 / 00:54
- Alt du må vite om asbest 18 575 / 05:24

- Pusse opp 14 105 / 00:21
- Slik reparerer du gamle vinduer 13 223 / 04:54
- Reparer den gamle vedovnen 12 104 / 04:54
- Linoljemaling dette bør du vite 11 965 / 06:03
- Eternitt på tak og vegg 11 169 / 04:44
- Om skruer og skruing 11 049 / 04:40
- Etterisolering ulike metoder 11 004 / 02:52
- Vedlikehold av grunnmur 10 156 / 05:59

3 MARKED OG NETTVERK

3.1 NETTVERK

BYGG OG BEVAR SKAL VÆRE ET NAV FOR AKTØRENE I KULTURMINNEVERNET. HårF - faggruppe. Vi var med å vurderte fordeling av forskningsmidler til håndverksforskning.

REDAKTØRFORUM - Det har ikke vært arrangert treff i nettverket i 2020.

ENERGI OG MILJØ - DIBK og NHPnettverket - Miljøforum og Byggavfall, deltagelse i webmøter og webinarer.

AVLYSNINGER - På grunn av Corona har det ikke vært samme aktivitetsnivå og reisevirksomhet i 2020. Vi har pratet med samarbeidspartnerne våre på telefon.

MØTER/ ARRANGEMENT

- Samarbeidsmøte med NIKU.
- "Moving Houses" fra Oslo arkitekturbiennale
- Tur til Maihaugen
- Fagdag om brann DIBK
- Sirkulærøkonomi seminar
- Miljøforum
- ENOVA innspillsmøte
- Bransjedirektørsamling BNL
- Webinar offentlig anskaffelse
- Kulturminner i kommunene og bygningsvernssentrene
- Samarbeidsmøte med Trefokus
- Podkastturne med besøk fra Oslo til Finnmark

3.2 FOREDRAG

- Foredrag i Drøbak kino - åpning av "Telegrafan"
- NCS - heldagskurs om stilhistorie og historiske farger
- BYGNINGSVERNDAG, Vøienvolden Oslo, stand
- Foredrag for Fortidsminneforeningens studenter om podkastproduksjon

Fagtreff i koronaens tid: Filmopptak i Trondheim. Anette intervjuer arkitekt Trond Eide i hans bibliotek til Bygg og Bevar-treffet. Foto: CEWG

3.3 PODKAST

Bygg og Bevar sine podkast-sider var en av storsatsningene i 2020. I tillegg til våre egne podkastepisoder lenker vi også til:

- Riksantikvarens "Alt du ikke visste om"
- Bygningsvern på Røros
- Handverksdagene på Røros
- Stabbursklokker
- Ekko - Samfunnspodden (om kulturarv)
- Byggekunst - AHO
- Staden - en svensk podkast om arkitektur og by
- Finrummet - en svensk podkast om bygd miljø
- Husesyn med Ulla Skog - om hus som er verdt å redde

Og selvsagt "Om hus og Folk" samarbeid med Fortidsminneforeningen og Bygg og Bevar. Se 4.1

Om HUS og Folk:

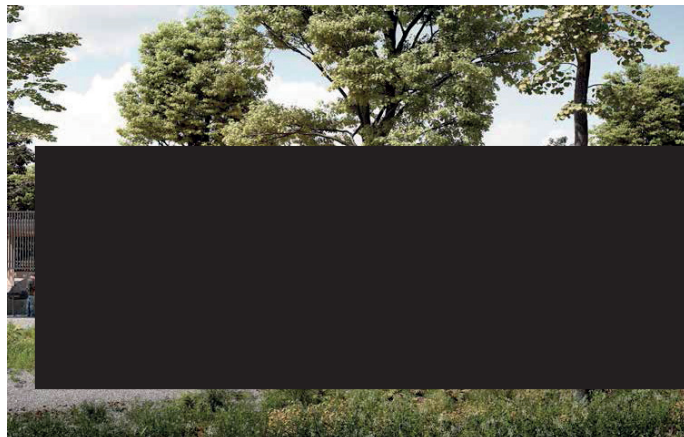
22 podkastepisoder ble resultatet av turen som gikk fra Oslo til Finnmark med kassebil og lydopptaker. Samisk kulturminne fra Hamningberg, Finnmark.

Foto av A. Ramstad

3.4 JURY NYTT VERKSTEDBYGG FOR FOLLO MUSEUM

Museene i Akershus, MiA, har lenge ønsket en større satsning på tradisjonshåndverk og bygningsvern, knyttet til Follo Museum i Drøbak. Verkstedet blir del av et levende museums- og håndverkstun med høyt aktivitetsnivå, og regionalt og nasjonalt nedslagsfelt. Hovedaktørene i prosjektet er tre avdelinger i MiA: Follo museum, Akershus bygningsvernssenter og Tradisjonshåndverk. Bygg og Bevar var en av 8 jurymedlemmer som behandlet 121 innkomne forslag vinteren 2020. Vinneren ble [redacted] ble bekjentgjort 21. jan 2021.

Vinnerprosjektet: [redacted]

Follo museum, MiA

3.5 BYGG OG BEVAR-TREFF + PRIS

Bygg og Bevar-treffet 2020 skulle fokusere på transformasjon og ombruk. Planen var å videreføre denne viktige diskusjonen fra tidligere treff. Koronaen satte gradvis flere og flere begrensninger på avviklingen av arrangementet. Til slutt bestemte vi å filme innleggene og sette det hele sammen til en reportasje. Så kunne heller ikke dette la seg gjennomføre. Vi må derfor ta opp igjen planene og ferdigstille seminaret på nyåret 2021. Vi har knyttet til oss dyktige samarbeidspartnere på film og webinaravvikling og ser frem til et spennende produkt.

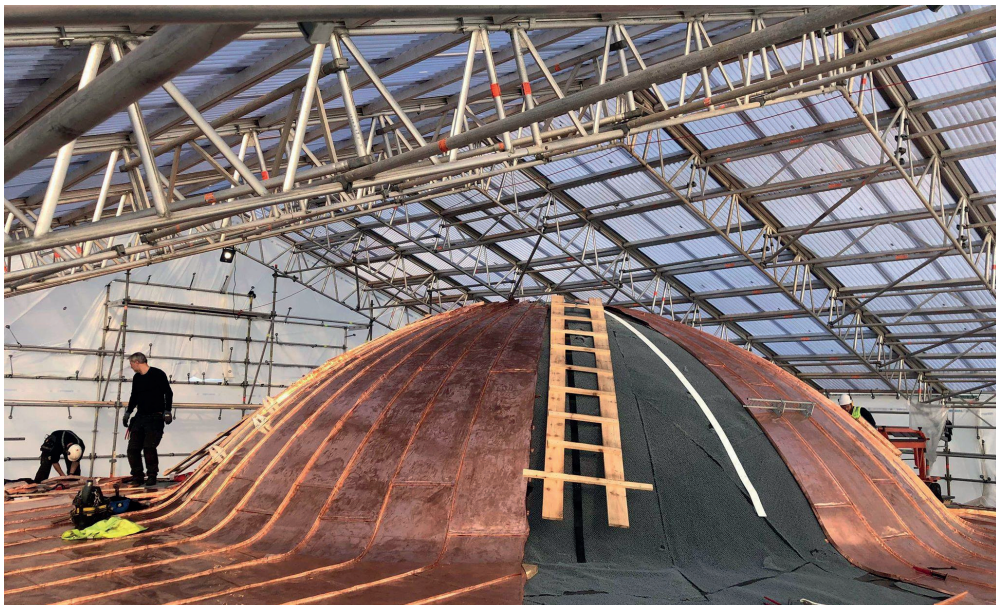
BYGG OG BEVAR-PRISEN TIL BLIKKENSLAGERE FOR HAUGESUND RÅDHUS

Aldri før har blikkenslagerfaget blitt tildelt Bygg og Bevar-prisen - aldri har den heller blitt delt mellom to bedrifter. I år går endelig prisen til to blikkenslagerbedrifter for arbeidet med kobbertekkingen på Haugesund rådhus.

Spanne Blikk AS og Blikkenslager Nesse & Karlsen AS med tildelingen for arbeidene med kobbertekkingen på Haugesund rådhus.

To bedrifter ble tildelt Bygg og Bevar-prisen i 2020:
Spanne Blikk AS og Blikkenslager Nesse & Karlsen AS gratuleres for tildelingen som de fikk for arbeidene med kobbertekkingen på Haugesund rådhus.

Foto: Byantikvaren i Haugesund

Etter norske forhold er dette en svært stor kobbertekking. 1400m2 med kobber har gått med til alt fra rennekroker, renner, tekkefelt og diverse beslag. Det meste er håndlaget - og på taket finnes ingen fugemasse eller skruer!

Etter nærmere hundre år begynte det imidlertid å dukke opp tegn til skader på taket, gesims og andre deler av bygningen. Det er få bedrifter som kan ta på seg et oppdrag av denne størrelsen alene. Derfor valgte Blikkenslager Nesse & Karlsen og Spanne Blikk AS å samarbeide om den store jobben, ikke bare omkring kobbertekkingen - men med en totalentreprise for hele prosjektet!

JURYENS SAMMENSETNING

- Juryformann Sjur Mehlum, seksjonsleder - Tilstand og bygningsvern i Multiconsult.
- Jørgen Leegaard, direktør for samfunnspolitikk i Byggenæringens Landsforening.
- Eli Grøttheim, Multiconsult har jobbet med prosjekter på eksisterende bygninger hele sitt yrkesliv.
- Einar Engen kontorsjef i Kulturminnefondet har en unik kjennskap til kulturminnevernet over hele landet.

4 PROSJEKTER

4.1 OM HUS OG FOLK - EN ROADTRIP

Ett av de store prosjektene som Bygg og Bevar satset på i 2020 var podkasten "Om hus og folk". Dette var et samarbeid med Fortidsminneforeningen, der målet var å reise Norge på langs for å lage podkastinnhold om gamle hus og folkene som bor, og tar vare på dem.

Arbeidet startet på tampen av 2019, og etter hyppige planleggingsmøter ble ruta satt og logistikken kom på plass. Konseptet gikk ut på at Anette Ramstad (Bygg og Bevar) og Mathilde Sprovin (Fortidsminneforeningen) skulle kjøre og bo i en varebil og kjøre fra Oslo til Kirkenes med stopp underveis.

I prosessen ble det bevisst valgt ut prosjekter som både Kulturminnefondet, fylkeskommunene og Riksantikvaren har vært involvert i.

I alt 22 episoder ble tatt opp på veien. Alt fra huseiere, historielag, Fortidsminneforeningens eiendommer, håndverkere og stavkirker ble besøkt. Målet var å få en god spredning i ulike byggeskikk igjennom landet. Derfor var samiske kulturminner og gjenreisning også en viktig del av nedslagsfeltet til episodene.

Podkasten viste seg å være et stunt som fikk godt med oppmerksomhet, både underveis og etter lansering. Artikler i Fortidsvern, Norske Hjem og på Bygg og Bevars nettside bidro til publisitet. Podkasten har totalt blitt lastet ned i underkant av 4000 ganger, men har et tidløst innhold som vi vil fortsette å bruke og forhåpentligvis vil lyttertallene øke.

Vi håper på videre samarbeid i fremtidige podkastepisoder med flinke fagfolk i Fortidsminneforeningen, og tror dette har styrket Bygg og Bevars samarbeid med foreningen.

[Se mer og lytt til "Om hus og folk"](#)

På tur: Anette Ramstad fra Bygg og Bevar og Mathilde Sprovin fra Fortidsminneforeningen kjørte sensommeren 2020 Norge på langs. Og traff entusiaster, bygningsvernere, fagfolk og huseiere - og bygningene deres! Her med Evelyn Johnsen avdelingsleder ved Museene for Gjenreisning i Finnmark. Foto: A. Ramstad

4.2 TILSKUDD

Det er over 7000 fredete bygninger i Norge, hvorav rundt halvparten er i privat eie. I tillegg er det svært mye av bygningsmassen, spesielt det som er oppført før 1950 som vurderes som verneverdig eller som ligger i områder regulert til bevaring. Disse bygningene representerer en stor ressurs, både for næring- og reiseliv, men også for de som jobber og bor i og rundt dem.

Det er fordyrende å ta vare på eldre bygninger, de krever ofte andre bygningstekniske løsninger og materialer enn dem man i dag benytter innen bygg og anlegg.

Tilskuddsordninger av ulike slag er derfor et viktig bidrag til at huseier tar gode valg, også i de tilfellene der eiendommen ikke er fredet og mulige tap av kulturminneverdier kan være en konsekvens av restaurering.

Prosjektet samlet inn og oppdaterte informasjon om de offentlige tilskuddsordningene på oppdrag fra Rikantikvaren.

[Se oversikt over tilskudd](#)

4.3 BOLIGFESTIVAL

Arrangementet på Folkemuseet våren 2019 var så vellykket at vi ønsket å gjenta festlighetene også i 2020. Men pandemien satte en stopper for det hele. Vi hadde til og med fått TV2 maler Einar Nilsson og "Oppfinneren" Erik- Alfred Tesaker med på laget! Begge var klare for å stille i 2021 i stedet!

Alle forberedelsene og planene skyves ett år frem. Så krysser vi fingrene for at det ikke kommer noe i veien 6. juni 2021 ...